

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10	frt.	o.	6.
Félévre	5	"	50	kr.
Évnyegyedre	3	"	—	"
Egy óra	1	"	—	"

Szerkesztői szállás:

belső s'énutca 131. szám.

Kiadó hivatal:

középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

36 hasábos garmond sorért 1-szor 7 kr.
2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppelk Alajosnál (Wollzeile 22.)
Hassenstein és Voglornál (Neuer Markt 11 szám.)
Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 sz.)

Nyiltéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beiktatása mellett a szerkesztőségben csimrendik. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál készletik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY” 1870-ki XV-dik évfolyamára.

A hirlapbélyeg eltörlése folytán lapunk árát leszállítottuk, mindamellett legérberebb figyelmet fordítunk szellemi tartalmának gyarapítására.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10	frt.	o.	ért.
Félévre	5	"	50	kr.
Évnyegyedre	3	"	—	"
Egy óra	1	"	—	"

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bel-középutcai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Az előfizetési pénzek beküldésénél postautalványt kérünk használni, mely jutányosabb a levélben való pénzbeküldésnél.

A Kolozsvártt felállítandó honvédeknek arra

a m. kir. kolozsvári honvédkerületi parancsnokságnál a legújabb időben a következő nagyleltű adakozások érkeztek be, ugyane: mélt. Szabó Ferencz nyugdíjazott főhadnagy úrtól 1 db 20 frtos államkötvény, 2 db kolozsvári sétatérrel; ezenkívül lekötözte magát nevezett főhadnagy ur élete fogytáig havonként 3 frtot a zenekar javára fizetni, a február hóra 3 frtot pedig már be is küldötte.

Vajda Hunyad városa tanácsától beiktatott 19 frt — kr o. é.

Vizakna városától pedig 1 darab arany és 69 frt 20 kr o. é., melyekért ezenel a honvédkerületi parancsnokság bális köszönetét siet kijelenteni.

Pest, február 3. 1870.

(B.) Aligha volt a házban valaki, ki a közlekedési miniszterium költségvetése feletti vita befejezését ne óhajtott volna, és pedig azért, mert a vita igen gyakran kicsapott a tárgyalóság medréből, a személyeskedés szívéit öltötte fel, s nem egyszer játszottak főszerepet a magán- vagy vidéki érdekek.

De már ok nélkül panaszkodnánk az eltöltött napokért, mert azokat visszavarázsolni úgy sem áll hatalmunkban, e elégedjünk meg azzal, hogy már ugy is tul estünk e tárgyan.

A budget befejezése után a közlekedési miniszter emelt szót s elmondá, hogy a tárgy feletti vita alkalmával felhozott vádak következtében, habár mindenért, a mi miniszteriumában történik, maga a felelős, a vádak nem levén praecisirozva, nem is tekinthetők alaposoknak, saját tisztviselői érdekében, s különösen államtitkár Hollán Ernő tulajdon kérésére elrendeli a fegyelmi vizsgálatot, s e tárgyan akkor, a midőn a Zsedényi indítványa napirendre kerül, előterjesztést teend a háznak.

Ez ellen alig lehetett az ellenzéknek is kifogása s átlátván azon visszás állást, melybe jutott a vita alatt, egy indítvánnyal akarta a történet botlást helyrehozni; indítványt vagy határozati javaslatot Tisza Kálmán nyújtotta be, többen irták alá s az a Zsedényi indítványával kapcsolatban fog felvételt.

Az indítvány correctebb, mint a Zsedényi, mert egy bizottmányt akar kineveztetni, nem mint Zsedényi egyes miniszterialis hivatalnokok ellen, hanem a miniszter által követett rendszer ellen némi egyes tárgyakra vonatkozólag.

A határozati javaslat tehát nem egyéb bizalmatlansági szavazat sürgetésénél, s éppen ezért egyik visszás helyzetből a másikba tereli az ellenzékot, mely ugyanazon pillanatban, a melyben megszavazta a közlekedési miniszter budgetje minden egyes tételét, másfelől egy bizalmatlansági szavazatot tárt elébe.

Meglehetős félszeg állásba jutott Simonyi Ernő is. Ugyanis a miniszter által felhívták az illetők, formulázzák vádjait s a miniszter által elrendelendő vizsgálatot ellenőrzik.

Simonyi Ernő érezte, hogy rossz fát tett a tűzre, mert legott szabadkozott, az ő felelőssége személyre nem vonatkozott, csatlakozott tehát a Tisza indítványához.

Tagadhatatlan, hogy Simonyi Ernő úr beszédei kellő óvatosság voltak, ügyelt, nehogy elmond-

hassák, hogy áthágta a parlamenti szabályokat, nem formulázott senki ellen vádat, de a miniszter felelőssége után, ha Simonyi Ernő a képviselő nem is kötelea az elmondottakat védni a parlamenten kívüli senki előtt, de Simonyi Ernő mint egyén mégis nincs feloldozva az alól, hogy a mondottakat bebizonyítsa vagy reificálja.

A tárgy befejezése után a főrendiház két ízonta tárgyalta, az angol kereskedelmi pótsterződés és a pesti törzse bíróság tárgyában s mindkettő elfogadtatott.

Mintán a főszámvizsgálók tárgyában készült törvényjavaslat feletti tanácskozás hétfőre balasztatott, más tárgy napirendre tűzve nem levén, az ülés 1/2 12 órakor elosztott.

Holnap a kereskedelmi miniszterium budgetjének tárgyalása lesz napirenden.

Még egy tárgyat nem lesz felesleges megemliteni, s ez a következő:

A lapok magokat feljogositva hiszik a klubokban történetekről tudósításokat hozni, ez még megjárna, de az már nem járja, hogy valótlan híreket közölnek. Így p. o. közlekedési az állott a „Pesti Napló”-ban, hogy a Deák kör a belügyminiszter úr által a kör elébe terjesztett törvényjavaslatot az egyesülési és gyűlésezési jogról visszataszálással fogadta volna, holott e tárgy feletti tanácskozás sem folyt, tehát sem egyesek, sem a párt nem nyilatkozhatott.

En tudom, hogy a hirlapok kapkodnak a hírek után; azonban a solidabb lapoktól méltán elvárhatja az olvasó közönség, hogy legalább ily nevezetes tárgyan ne induljanak alaptalan vak láрма után.

A határórség és a szláv kérdés.

Szabadka, február elején.

I.

„A szerencsét mindenki magának tulajdonítja; a szerencsétlenséget ellenben mindenki másra tolja.”

Tacitusnak e mondata jut eszünkbe, midőn a határórség kérdésében egyik oldalról az állítólagos mulasztásokat emlegetik, a másik fél pedig azt vitatja, hogy a csomó kettévágását tanácsló, tulzó ellenzék követelesek olajat öntöttek a tűzre, s előre alig sejtett bajoknak lehetnek előidézői vagy előhírnökei. Ne kutasunk, melyik oldalon van az igazság; tény, hogy a határórség kérdése nem specialis kérdés, hanem összefügg az a dél-szláv omladina-párt azon törekvésével, mely szerint az osztrák-magyar monarchiából, a magyarság és német-ség romjain szabad szláv birodalomnak kellene előbb utóbb keletkezni, melynek határai egész Konstantinápolyig terjednének.

E párt nagyszerű czélt irt zászlójára, ugy számítja, hogyha nem is lehetne egészen odáig eljutni, czélszerű eszköz lesz ez az illetőket elvakítani, a lehetlenség elpróbálására felhasználni s a vakdüh lelkesedésével kivívni legalább azt, a mi lehető, t. i., hogy hol az ő nyelvök az uralkodó, ott ők is legyenek az uralkodó nemzetiség? Ime eljutottunk a határórség veszélyes nyitjához.

A határörök megnyugtatósa, megnyerése elveszi a délszláv tulzás élet és a függő kérdést javunkra oldja meg. A határórségi intézmény hasznos szolgálatot tett hazának és királynak: a kül- és bellelenségek ellenében sokszor szerettek érdemeket. Mai napság azért lehetnének reánk nézve veszélyesek, mert annak idejében nem állt módunkban, máskor meg elmulasztók őket felvilágosítani, előbb elbintvén mások a gyűlölet magvait, mintsem mi őket megnyerhettük; arról kell nekünk ma őket meggyőznünk, hogy pollgári kormányzat alatt anyagi sorsuk javuland, terheik kevesbednek, szellemi haladásuk könnyebbé váland s főleg arról, hogy egyedül Magyarországnban találják fel szabadságuk, nemzetiségük biztosítékát: miután Magyarország bukása a közös szabadság, de az ő specialis nemzetiségök mulhatlan vesztét is maga után vonná.

Avagy nem az orosz véné-e hasznát a Dél-Szláviára törekedők ephemer sikerének? Kétségkívül! A szláv nemzetiségek nagyon is mulékony autonómiaira tehetnének szert ideig-óráig; hisz az őket számban, műveltségben, tetterőben sokszorosan felülmuló lengyel nemzet is csak agyongyurt anyag a nagy orosz birodalman uralkodó despotismus kezében. Ez élő példát se látják a gyűlölet

szenvédélyével eltelt dél-szláv ultra vezetők; pedig a historiából kiolvashatnák: mit várhatnak különösen a kisebb szláv nemzetiségek az oroszótl, mely 70—80 nemzetiséget dobott be telhetetlen gyomrába, s az alkotmányos szabadságnak született halálos ellensége már csak azért is, mert önkényü rendszer nélkül széthulland az annyi vér árán összehódított óriás birodalom.

Midőn Bácskának egy része még szintén határórséget képezett, s ezen határórség Mária-Terézia alatt felosztattatott, mit tőnek ugyanakkor az ottani határörök? Egy része t. i. a görög keleti hitü szlávosság mintsem fegyverét letegye, inkább kivándorolt Oroszországba. Talán megőrizték ott specialis nemzetiségüket, fegyverhordhatási jogukat? Korántsem. Beolvadtak a nagy és dicső (?) Oroszországba és mai napság se hírek, se hamvok, Igy járnának a mi kedves katholicus szláv- és szerb atyánkfiai is, kik közül az utóbbiak csak nemzetiségeket, az előbbieket pedig nemzetiségök mellett vallásukat is elvesztenék.

A. J.

Hogyan akarja egy némely vén publicista a magyar honvédelmi intézmény fejlődését előmozdítani.

II.

Senki sem csodálkozik azon, ha fiatal emberek nem tudnakkülönbséget tenni a valódi- és az ál-szabadelvőség közt, s ezért kedvelik a nagy szavakat, nem vizsgálva, van-e megettök egy porszemnyi tett. De azon csakugyan nem bámulhatunk eléggé, ha egy világot-járt öreg publicista, minden fontolgtás nélkül nyul a szavak után, mintha csak koczkajátékot tűzne velök.

Ludwig szerint, a magyar katonának soha sem volt drágább és rosszabb ruházata, mint a milyent ma Harapat szolgáltató honvédségnek (a jó öreg L. elfeledé ezuttal a „közösügyes” czimet); s ez állításának bizonyítására csak azt hozza fel, hogy „a lovasságnál két hónap alatt a nadrág elrongyosodott.”

Az ilyen hatalmas hangu érv, még a bombazugnához szokott füldobot is megrepeszthetné, ha rögtön fel nem ismernék, hogy csak pennaköszörülés sivítása az egész. Mert bizony nagy jámborság kell ahoz, hogy valaki meg ne érte, miért szakad el a huszárnadrág két hónap alatt, ha az egész század lovai mind remontákból állítatnak össze, s a legénység 1/10-ed része ujoncz, kiket egyelőre minduntalan földre szállít a paripa; én legalább azon sem ütökzöm meg, ha ily viszontagságok közt néhány vörös nadrág pár hét alatt foszlanná válnék. Ne hasonlitsuk tehát, jó uram! a francia „cent-garde” és az angol „horse-guard” szolgálatát, a honvédlövasság begyakorlásához; ne fogjuk reá a patkányokra, hogy 300 nadrágot felfaltak, mikor kisül, hogy e szegény állatok e bűnben teljesen ártatlanok, sőt az opponálási, ma már nem igen veszélyes merészszéget is másokra hagyták.

Mindezekről szivezen hallgattam volna, ha Ludwig úr „A honvédelminiszterium gazdálkodása” czimü czikkeinek V-ét nem így végzi be: „Szegény honvédek! Szegény ország!” E feljajdulások indítottak arra, hogy a buslakodó vén publicista vádjait rendre szemügyre vegyem, s azokat a másik oldalról közzé tett hiteles adatokkal összehasonlitsam.

L... úr azzal áll elő, hogy Pozsonyban ruhaszállítmányt átvévo albizottmányt állítván fel a honvédelminiszter, ez által Harapatnak 40,000 frt marad a zsebében; pedig ez a hatályos ellenőrzés kedveért történt, s Harapat mit sem nyer, mert Pestig kell a szállítási díjt hordoznia, nem a közkinccsár fedezvén azt. Ugy látszik, hasonló alaptalan L. úr azon állítása is, hogy a zászlóaljok székhelyeire 1870. márczius végeig csak 2—250 montour-készlet fog szállíttatni; mert 600 darab fegyvernél és montournál is több fog akkorra ott lenni, a szállítást eddigelő páratlanul rossz utak akadályozták; nálunk például egy időben az üres szekeret sem tudta 4 jó ló a második faluig elvontatni.

A kardok Bécsben csináltatása ellen felhozott vádat eléggé megcáfolja az, hogy itthon nem lehetett azokat elkészíttetni; ezért szerződött a honvédelminiszter és államtitkára

Ohlig bécsi fegyvergyárossal, nem találván sehoh őseink híres fegyverkovácsaira.

L. úr leghatalmasabb vádja az, hogy bár „van egy-két posztógyár a hazában, mely a hazai piacokon a morva gyárakkal a versenyt kiállja,” a magyar kormány a magyar iparosoktól csak az adót tudja beszédni, de a munkát elvonja, s így el kell hogy bukjanak, s ily „gazdálkodás mellett előbb-utóbb maga az ország is” elbukik. Ha képviselőválasztás küszöbén állanánk — de ki tudja! — azt hinném, ez ék-telen vádaskodás által akar valahol L. úr Horn-nak székét biztosítani; így azonban, lehet, hogy, elkésve bár, mégis az ál-szabadelvőség- és a falnak-rohanó radicalismus napfényét keresgéli.

Van a hazában két oly gyár, milyent L. enlüt; de a gácsi komisz posztót nem készít, a losonczy pedig meg sem indult, midőn már a szállítmányokra szükség volt. Azután, e két gyár tartozik a Skene-consortium által elvállalt posztószállítmány 30 %-át kiállítani; tehát ma sem lenne képes egyik is a honvédfelszerelésre készletet nyújtani. Van egy harmadik hazai gyár is, a zayugróczy, ennek annyit adtak a honvéd felszerelési szállítmányból, a mennyit csak fel akart vállalni. Végül felemlíthető L. vádjával szemben az is, hogy a Harapat consortium megszerezte a kézmárki fonódát, átvéven a 800 részvényt a tulajdonos társulattól, s így benn is dolgoztat.

Ludwig titkolozással is vádolta a honvédelminiszteriumot; a fennidézett adatok közreadása óta pár hét telt el, s ő még sem vett azokról kellő tudomást; mivel azok, véletlenül, minden állításait ráfogás színében mutatják fel, s teljesen megozafolják; ez uttal tehát L. urnak nem tetszik a nyilvánosság. E helyett a IV. cikk bevezetése gyanánt érdekesek nek nevezi a „Hon” Leleplezéseit, s a megjelent czáfolatok hosszadalmassággal mentegetőzvéen, — mintha kivonatot nem hozhatott volna azokból, mi e közlöny használtatván fel a gyanúsítások terjesztésére, kötelessége is lesz vala a lapnak, — következőleg próbálja a vádaskodó czikkirót elszáncolni.

„Menjen tehát mindenik a maga utján, prédikáljon a „Budp. Közl.” a gyengébbeknek tetszés szerint, mi folytatjuk saját közléseinket.”

E passus arra mutat, hogy Ludwig úr cikkeinek czélya nem az volt, fölvilágosítani a nagy közönséget, s első sorban a „Hon” t. olvasóit a honvédelmi ügy valódi állásáról, hanem elmondani egy csomó vádat, de elhallgatni az azokra, illetékes helyről érkező czáfolatokat, nehogy a gyanúsítás mákonya a leg-„gyengébbek”-nél is kárba menjen.

Nem akarom ez eljárást saját nevéen nevezni; annyit bárki is beláthat, hogy az nem tartozik a loyális ellenzékkeskedés ismert taktikájához.

A valódi szabadelvőség és humanismus még a legnagyobb bünösnek is módot nyújt a védelemre, s szakértő embert ad oldala mellé; ime a „Hon” megnyitja hasábjait Ludwig fenhangu vádaskodásainak, de a czáfolatokat elhallgatja, talán azért, mert a nemzet felelős kormányával áll szemközt, s politikai cynismussal mondja: járjon „mindenik a maga utján” a mi, szerintem, a felforgó ügyre alkalmazva, annyit tesz:

mi vádaskodunk hatra vakra, ha ti, politikai ellenfeleink, czáfoltat, elhallgatjuk azt, s legyen a helyreigazítás a legalaposabb, folytatjuk a gyanúsítást, hadd maradjon meg az általunk hirdetett tévhitbeu olvasóink leggyengébbike is.

Hogy ez az eljárás nagyon különös, nem tagadom; de állítom, hogy legkevésbébbet sem használ a honvédugynek.

Ha az ellenzék azt akarja, hogy a honvédség szervezése jól és minél gyorsabban haladjon előre, ne töltsek lapjai vádaskodással az időt, hanem: sürgessék a katonai akademia, tiszt- és apródiskolák mielőbbi felállítását; sarkalják a kormányt arra, hogy a kiképezést tetemes szak-erők által vétesse munkába, úgy, hogy mire tavaszodik, ne keret-századaink, de kész zászlóaljaink álljanak a sikon; hassanak közre a Deák-párttal abban, hogy cél-szerű honvédlaktanyák emeltessenek a zász-

lóljak — s legelőbb a kerületi parancsnok-
ságok székhelyein; versenyezzen ez az
ügy iránti buzgalom és lelkesedés ébrentar-
tásában, a nép minden osztályai között: —
ekkor aztán elmondhatja, hogy közredol-
gozott a honvédtisztviselő megalkotásánál;
míg így nem ok nélkül állíthatni, hogy gán-
csoskodik, de nem segít.

Egy öreg honvéd.

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése jan. 28-án.

Elnök: Gajzágó Salamon.

Jegyzők: Mihályi P., Széll K., Jámor P.

A kormány részéről jelen vannak: A. Bede-
kovich Kálmán, b. Eötvös József, Gorove István,
Lónyay Menyhért, gr. Mikó Imre és gr. Festetics
György miniszterek.

Hosszas vita támadván a felett, hová utasít-
tassék a munkások kérvénye, felszólalt Ludwig
János és hosszasan okoskodik a Mons Olet ügy
felett.

Mikó Imre gróf közlekedési miniszter: A
t. képviselő urnak a miniszteri felelősségre vonat-
kozó nézeteit tökéletesen osztom, és e tárgyban
bővebben is nyilatkozom, ha a Zsedényi képvise-
lő úr által tett indítvány következtében a dolog-
nak ez oldala külön tárgyalásra nem utasított
volna. Akkorra tartom fenn magamnak, hogy el-
mondjam, mennyiben tartom én ezen indítványt a
parlamentaris fogalmakkal megegyezőnek. (Helyes-
lés.) Különben ezen Olet van Mons féle ügyre
nézve a t. képviselő úr azt méltóztatni mondani,
hogy a miniszterium az által gyanúba hozta hiva-
talnokait, ha meg akarja torolni azt, hogy ellenük
vesztésetísi kísérlet tétellett.

Nem járt el vaktában ezen ügyben a minisz-
terium, mert felszólította a belgiumi igazságügyi-
minisztert, s ő, mint tegnap is érinteni szerencsém
volt, nem azon véleményben volt, mint a procura-
tor general. Ez ugyanis azt mondja, hogy csak
azon esetben lehet Belgiumban pert indítani, ha a
tény olyan, melyet otthon is megtorolnak. Az igaz-
ságügyi miniszter tehát azon véleményt adta, hogy
mindenesetre megindítható a per, már pedig nem hi-
szem, hogy valaki kompetensebb bírāja lehessen
annak, hogy megindítható-e valamely per, mint az
igazságügyi miniszter. (Helyeslés.)

Ivánka Imre: Ludwig azon szavára,
mintha a consortium és talán annak feje, szónok,
birta volna rá Monsot a vesztégetísi kísérletre, kö-
telességének tartja ez ellen határozottan tiltakozni,
és azért elbeszéli az egész dolgot, a mint történt.
Az ó-buda ujszönyi és hatvan-szolnoki vasútnak
kamat nélküli kiépítésére consortium alakult, mely-
nek egy párisi ház bécsi ügynök felelőse felajánlotta a
szükséges pénzt. Behívák Langlois mérnököt a pá-
lya tanulmányozására, de később a párisi ház
kockázattal dolognak tartá a kamatkiszorítás nél-
kül való építést, mire Langlois visszautazott kül-
földre s onnan értesíté szónokot, hogy a Mons ház-
al szerződött. Az ügy soká elhúzódott, a pénzem-
berek türelmetlenek lettek és szónok előtt kijelen-
ték azon nézetüket, hogy a „kereket kenni kel-
lene.” Szónok határozottan ellene volt ennek, de
később még egyszer eljött hozzá a nevezett bécsi
ügynök és beszélt arról, hogy mégis szükséges
lenne a vesztégetísi megkísérleni. Szónok erre aj-
tót mutatott neki. A mi azt illeti, hogy ki beszélte
rá őket a vesztégetísi megkísérlésre, szónok hivat-
kozik Bethlen Sándor grófra, ki hallotta szónok be-
szélgetését a belga ház egyik megbízottjával és
bizonyítani tudná, hogy azok közül, kik a tanácsot
adták, egy sincsen a consortiumban, mely a vasút
építésének elnyerésére törekedett.

Szóltak még Vukovich és Ghyezy, mi-
közben Hollán ismét felvilágosításokat adott.

Végre Pulszky Ferencz előadó: T. ház!
Négy napra terjedt ezen vitakörzést nem akarom
hosszas czáfolatokkal és észrevételekkel még to-
vábbra nyújtani. Legyen szabad azonban igen ke-
vés észrevételek tennem arra nézve, a mit én con-
stitutionalis kérdésnek tartok, s a mely ezen vita
folytán fölmerült. Nem tartom correctnek azt, a
mit az első szónok, ki a vitát megkezdte, előadott,
azt t. i., hogy a miniszteriumot a minisztertől el-
különböztette. Ezt én alkotmányos parlamentararis eljá-
rásnak nem tartom; mert azt hiszem, hogy ezen
ház nem ismer felelős miniszteriumokat, hanem is-
mer felelős minisztereket (Élénk helyeslés jobb fe-
lől); azt hiszem, hogy a miniszternek kell felelőnek
lenni mindenért, minden tettért, s minden mulasztásért,
a mely a miniszteriumban történik; (Élénk helyeslés.)
Azt hiszem, hogy valamely tisztviselő-
jét megtámadni nem lehet, csak őt támadhatjuk
meg, s őt kell megtámadnunk, mert ő felelős min-
denért, a mi miniszteriumában történt. (Élénk hely-
eslés.) Én itt ezen házban ismerem Hollán képvise-
lőt; Hollán államtitkár ott van a kormánynál; azt
itt sem vád alá venni, sem ellene vizsgálatot
indítani nem lehet, mert ő itt csak oly joggal bír,
mint minden más képviselő; vajjon mit mondaná-
nak, ha minden egyes képviselő minden egyes
rágalmánál kívánhatná, hogy a ház az iránt is
vizsgálatot indítson meg.

Én azt hiszem, az eljárás az s ily esetekben
csak egy, csak az lehet, hogy a ministert kell vá-

dolni; ha van valamely vádnak oka, a miniszterre
nézve kell vizsgálatot kérni, ha van valami vizsgá-
lati kérdés; mert a miniszterium tisztviselőire néz-
ve nem ismerem el ezen ház bíróságát, a minisz-
terium tisztviselőire nézve a miniszter maga a bíró-
ság, vagy pedig a miniszter-tanács. És ha ő nem
ad elégtételt, vagy nincs meggyőződve arról, hogy
hiba történt, a háznak kötelessége a miniszterhez
kérdést intézni, mert csak ő és ő maga fedezi az
egész miniszteriumot. (Élénk helyeslés.)

Azt hiszem, vádat emelni mindenkinek sza-
bad, de első kötelessége az, hogy az tökéletesen
praecisirova legyen. (Élénk helyeslés.)

Nem elég azt mondani: beszélnek az utcákon,
a kávéházakban, a levegőben van, a lapokban
mondatik; hanem el kell mondani világosan, mi
mondatik ott. Ha kínos kötelessége vádat emelni,
p. u. a közvadásznak praecisiroznia kell, hogy miről
vádol valakit, csak úgy tudhatja ez mire kell fe-
lelni. Mert az, hogy valaki bizonytalan dolgokérti
gyanúra feleljen és magát ilyen ellen igazolja, az
lehetetlen. Ha azt mondják, erre vagy arra az em-
berre gyann van, mit gondol az ország arról az em-
berről? gondolhat mindeki a mit akar, egyik
egyét másik mást, mert a gyanúnak nincs határa;
ha azt mondják: beszélnek valamit az utcákon,
mit tudja az ország, mit beszélnek Pest utcáin?
Pestnek sok utcája van és azokban sok ember
jár (Zaj. Felkiáltások: Napirend.)

Igen jól tudom én, hogy igen sokat beszél-
nek, különösen ezen miniszteriumra, mert ezen mi-
niszterium igen sok vesztett remény temetője. (De-
rültség balfelel.) Vannak sokan, kik majd sineket
offeráltak, majd csatornákra, vasutakra kérték con-
cessiót, mert hiszen igen sok történt e miniszteri-
umban, sok concessiót adott, melyek minden esetre,
legalább a vállalkozók nézete szerint becsesek és
minden ilyen vállalatra többen concurráltak; na-
gyon természetes tehát, hogy a ki elűtettét, gya-
nakodik, panaszkodik, az első pillanatban tán oly
valamit gondol, hogy mely okból nem kapta ő a
concessiót, a mi mindenesetre helytelen volna, de
a minek egyáltalán nincsen alapja; de hiszem,
hogy azért az elbeszéli az utcán, a kávéházban
és így a dolog közbeszéd tárgyává lesz; de hogy
ez ok legyen arra hogy az ily beszédek az em-
ber felemelje a nélkül, hogy elmondja, miről van
tulajdonképen szó — mert én eddig sem tudom,
miről van szó. (Nevetés) pedig én igen nagy figye-
lemmel voltam a mondottak iránt, azt helyesnek
mondani bizonyosan nem lehet. Én azt hiszem,
hogy arról van szó, miszerint a miniszterium vala-
mely magas tisztviselője megvesztegethető, ezt azon-
ban senki sem mondta; hanem igenis hallottam
azt, hogy volt egy külföldi vállalkozó, ki őt meg-
vesztegethetőnek tartotta. De hiszen ez azon kül-
földi vállalkozóra nézve vád, nem pedig azon tiszt-
viselőre nézve, mert arról, hogy mit tart valakiről
valaki, bizony senki sem felelős; én felelős vagyok
tetteimért, de azért, hogy más ember mit beszél
felőlem, azért csak nem vagyok felelős. (Derültség.)

E szerint tehát látván, hogy nincs a vádnak
eddig semmi alapja, sőt az nincs is praecisirova,
azt hiszem, hogy ezen kérdések egészen el kel-
lett volna maradnia a tanácskozásiól.

A mi pedig illeti magát a miniszterium elő-
irányzatát és magát a pénzügyi bizottság jelenté-
sét, azt hiszem, hogy azok, a mik előhozattak az
egyres hivatoknál, t. i. az utánál, vizépitkezések-
nél és vasút építésénél, ugy is egyenkint külön elő-
fognak adni, akkor lesz szerencsém előadni azt,
mit a pénzügyi bizottság ezekre nézve véleményez.
Most pedig általánosságban ajánlom a pénzügyi
bizottság jelentését, mint a specialis vitaközös
alapját, elfogadásra. (Helyeslés.)

A képviselő-ház ezek után a közlekedési mi-
niszterium 1870. évi költségvetését a tárgyalás
alapjául elfogadta.

A részletes vita alkalmával legelőször a köz-
ponti igazgatás czímé tétellett discussió tárgyává.
A képviselő-ház a költségvetésben előirány-
zott 334,913 frt helyett, a pénzügyi bizottság elő-
terjesztése folytán csupán csak 321,529 frtot sza-
vaz meg.

A második czim: államépítészeti hivatalok
első tétele, minden vita nélkül elfogadott s az
előirányzott 239,010 frt helyett, a pénzügyi bizott-
ság előterjesztése folytán csupán 285,950 frt sza-
vaztatott meg.

Ugyan e czim második tételénél azonban,
mely a tisztaszabályozási központi bizottmányt tar-
talmazza, vita támadt.

E tétel 11. pontjában a tisztai fizetések közt
ugyanis előfordul 1 királyi biztos 4000 frt fizet-
téssel és 600 frt labbérel.

Gr. Mikó Imre miniszter: Kijelentvén, hogy
a czim változtatása ellen nincs ellenvetése.

Kormánybiztos elnevezés fogadtatik el.

A képviselőház ezután az egész második
czimet, illetőleg az államépítészeti hivatalokra elő-
irányzott összeget, ideértve Horvát és Slavon or-
szágot is, a pénzügyi bizottság előterjesztése szrint
itt is eltérés történt a miniszterium által előterjesz-
tett költségvetéstől, a mennyiben e czimre ott
316,100 frt volt előirányozva.

A 3 ik czimnél: útépités, vita támadt.

Itt ugyanis felolvastatt Petroyay Ákosnak
az általános vita alkalmával előterjesztett határo-
zati javaslata.

Gr. Mikó Imre miniszter: Ezt egészen feles-
legesnek tartja, minthogy a kormány különben is
oly értelembe szándékozik és igyekszik eljárni.

Utána Ghyezy Ignác és Mocsary Lajos szól-
tak még; utóbbi hosszasan tartott előadásában az
utépítések nézve tett megjegyzéseket, s rozsalja
a közlekedési miniszteriumnak az utépítésekre vo-
natkozó eljárását.

Az ülésnek délután 2 óraker volt vége.

A képviselőház ülése jan. 29-én.

Elnök: Gajzágó Salamon.

Jegyzők: Bujanovich Sándor, Mihályi Pé-
ter, Széll Kálmán.

A kormány részéről jelen vannak: Gr. Mikó
Imre, gr. Festetics György, b. Bedekovich Kálmán,
Gorove István és Hieronymi Károly osztálytanácsos.

A mult ülés jegyzőkönyve észrevétel nélkül
hitelesítették. Több kérvény nyújtatik be.

Felolvastatik a gazdasági bizottságnak jelen-
tése, két fizetéses gyorsírói gyakornoki állomás szer-
vezése tárgyában.

Az országgyűlési gyorsíróda főnöksége javaa-
latot terjesztett a bizottság elé, mikép lehetne gon-
doskodni arról, hogy az országgyűlési gyorsírói
szolgálatra szükséges erők mindenkor rendelkezésre
álljanak. — Ki fog nyomtatni s annak idejében tár-
gyalásra kitűzteni. Napirenden van a közlekedési
miniszterium költségvetésének 3 dik rovata általá-
nosságban.

Simonyi Lajos báró: Hosszasabb indoko-
lással s magyarázattal e következő határozati
javaslatot terjeszti a ház elé:

„A ház utasítja a közmunka és közlekedési
minisztert arra, hogy ugy a vasutak, mint a vidéki
és közvási általános hálózatra vonatkozó terveze-
tet, valamint egy, a közmunka kérdésének megol-
dásáról szóló törv. javaslatot minél előbb terjessze
a ház elé.”

Mikó Imre gróf közl. miniszter: T. előttem
szólt barátom két kívánságot fejezett ki: az egyi-
ket egy úthálózati, a másikat egy közmunka iránti
törv. javaslat előterjesztése tárgyában. Mindkettőre
egész készséggel ajánlom és a törv. javaslatokat
rövid idő múlva a tiszt. ház elé fogom terjeszteni.
(Tetszés.)

A misét tegnap Mocsary Lajos képvis. úr a
mostani államépítészeti hivatalok és az államutak-
nak kezelése ellen felhozott, leginkább abból le-
hetne a miniszteriumnak alapos szemrehányást ten-
ni, ha a miniszterium maga — a mint ez a képv.
úr állítja — a mostani rendszerrel teljesen meg-
lenne elégedve, s azt jónak tartaná. E szemrehá-
nyás azonban alaptalan feltevésből indul ki; mert
abból, hogy a miniszterium a mostani rendszerrel
meg nem változtatna, nem következik szükségté-
pen az, hogy azt jónak is tartsa; mert jelesen ez
esetben oka a meg nem változtatásnak az volt,
hogy lehető nem volt.

Én ugyanis még 1868 ban részletesen faul-
mányoztatam az államépítészeti ügyek kezelésé-
nek rendszerét, az utak gazdasági kezelését és
mindazt, a mi ezzel összefüggésben áll; egy bi-
zottságot alakítottam, s ezen bizottság egy részle-
tes javaslatot ki is dolgozott. Fölve a létesítendő
rendszernek épen a decentralisatio, nevezetesen,
hogy több gazdasági teendőnek ellenőrzése ne csu-
pán a központi kormány által eszközöltessék, ha-
nem azon ellenőrzésben a közhatalóságok is közre-
működjenek. Továbbá, hogy mindenütt a szemé-
lyes felelősség elve fokozatosan lefelé is alkalmaz-
tassék.

Hogy azonban ezen rendszert életbe is lép-
tethessem, az első felmerülő és egyik legfontosabb
kérdés volt természetesen az: bány hivatalnok al-
kalmaztassék és hová helyeztessék el ezen hi-
vatalnokok? Nem voltam azonban képes a létszám-
ot megállapítani, mert a mostani úthálózatot, —
mely a viszonyoknak már meg nem felel — ala-
pul nem vehettem; a létesítendő úthálózatnak pe-
dig legelső alapelvei is még határozatlanok. Meny-
nyi útnak legyen? ki tartás fenn ezeket? Mennyi-
ben járuljon költségeikhez az állam, mennyiben a
helyhatóságok? mi történjék a közmunkával? mind
meg annyi nyílt kérdések. Sőt Mocsary Lajos t.
képviseelő úr az államutak kezelését kivétel nélkül
a megyékre kívánja bízati.

Lehetetlen tehát — ismétlem — valamely új
rendszert megállapítani addig, míg ezen kérdéseket
nem tisztázzuk; s ha mégis valaki ez előtt akarna
ily új rendszert behozni, az a viszonyoknak meg-
felelő bizonyosan nem lenne, nem lehetne. (Igaz!
jobbfelel.)

A mi már a mostani állapotot illeti, megen-
gedem, hogy visszaélések fordulnak elő; de hol
nincsenek ilyenek? A megyék kezelésében is for-
dulnak azok elő, épen ugy mint minden adminis-
trációban. A hányszor azonban ilyenek tudomásomra
jöttek, nem késtem azokat legszigorúbban megvize-
gáltatni, sőt egy esetben kénytelen voltam büvádi
eljárás is megkezdetni. De nem kecségethetem
magamat azzal, hogy a nyilvánosságnak oly hoz-
szu ideig tartó elfojtása alatt elharapódzott vissza-
éléseket egy csapással megszüntethessem.

A mi azt illeti, hogy a mostani hivatalnokok
létszáma nagy: az ellen határozottan tiltakoznom
kell; mert addig, a míg a rendszer nem változik,
lehetetlen a hivatalnokokat leszállítani; sőt késtem,

hogy aztán is 10 mfdnél hosszabb útát lehessen
egy mértőkre számítani.

Ismétlem fennebbi állításomat, hogy lehetet-
len új rendszert életbe léptetni mindaddig, míg a
közmunka-törvény meghozva, az úthálózat megál-
lapítva, a megyék rendezve és az idevonatkozók
szabályozva nincsenek. Már a pénzügyi bizottság
jelentésében is ki van mondva, hogy a miniszteri-
um a közmunka-törvénynek még ezen év folytán
leendő előterjesztésére utasítottassék. Én ezen utasi-
tásnak kész vagyok megfelelni; s kérem azért a
t. házat, méltóztatssék most ezen határozati javas-
latokat mellőzni, miután az azokban foglaltak ezen
törvény javításánál lesznek érvényesítendőek. (He-
lyeslés jobb felel.)

Pulszky Ferencz előadó: Felolvassa a p. u.
bizottságnak a III. czimre vonatkozó jelentését.

Bujanovich Sándor: A t. miniszter úrnak
tegnap és ma tett azon nyilatkozata, hogy a köz-
munka-ügyet szabályozó törv. javaslatát rövid idő
alatt a ház elé fogja terjeszteni: szótól annyiból
megnyugtatta, hogy észrevételeit erre nézve azon
időre tartja fenn, midőn ezen törv. javaslat tárgyal-
tatni fog; ezáltal csupán csak egy oly tételre ki-
ván felvilágosítást, melyet nem volt képes sem az
előterjesztésből, sem a pénzügyi bizottság jelenté-
séből szerezní. Vonatkozik ez a pest-duklaai ország-
útra. Kérdést intéz a kormányhoz: szándékozik-e
ezen államút lemes eperjeai vonal részét még a fo-
lyó évben építtetni.

Hieronymi Károly osztálytanácsos: Bátor
vagyok ezen kérdésre a következőket felelni a köz-
lekedési miniszter úr megbízásából: (Zaj. Halljuk!)
A pest-duklaai országútnak Aszódtól Eperjesig ter-
jedő szakasza kihagyatott a költségvetésből, azért,
mert a miniszterium a pénzügyi bizottságnak mult
évi kijelentése folytán kihagyta a költségvetésből
mindazon vonalokat, melyek a vasutakkal párhú-
zamban futnak; e szakasz pedig párhúzamban van
részint a hatvan-miskolczi, részint a tiszavidéki,
részint pedig a kassa oderbergi vasutak bizonyos
szakaszával. Azonban a miniszterium egyidejűleg
előterjesztette azon nehézségeket is a pénzügyi bi-
zottságnak, melyek, nézete szerint, ezen útvonalok
átadásából fölmerülni fognának, minek folytán a
pénzügyi bizottság maga javaslatba hozta, hogy
ezen összesen 88 mfdnyi útvonalok tovább is az
állam által tartassanak fenn, és javaslatba hozta
azt is, hogy a közlekedési miniszterium költségvetésé-
nek e czim alatti tétele 140,000 frtal emeltessék fel.

Mi most specialiter ezen lemes eperjeai sza-
kaszt illeti, ez a pest duklaai útnak aszód-eperjesi
szakaszába esik, melynek kiépítésére eddig már
tettesen összeg, ha jól tudom, 106,000 frt fordítat-
ott; a munka teljes bevégezésére szükséges még
56,493 frt, egy költségvetés szerint, mely a mi-
niszteriumnál van, mely azonban még nem tárgyal-
tatott. A miniszterium nem tette a költségvetésbe
ezen szakasz teljes helyreállítására szükséges ösz-
szegét; azért, mert az egész útvonalat át akarta
adni a törvényhatóságoknak; most azonban, miután
újra kezelése alatt maradt ezen szakasz is, azon
esetre, ha a megszavazandó összeg, mint álag adati-
k meg, ugy, hogy az egyes fenntartási tételek
közt a miniszteriumnak teljes virement engedtetik,
a miniszterium képes lesz ezen útvonalat tösele-
sen befejezni; ha azonban nem adatik a miniszte-
riumnak az egyes fenntartási tételek közt teljes
virement, akkor a miniszterium csak azon esetben
képes ezen útvonal kiépítését befejezni, ha ezen
56,000 frt a költségvetés rendkívüli szükségletébe
utólagosan bevetetik. Ezt tartottam szükségesnek
felvilágosításul adni a t. képv. urnak. (Helyeslés.)

Irányi Dániel: Helyesli Petrovay Ákos és
b. Simonyi Lajos hat. javaslatait, de midőn mind-
ezen határozati javaslatokat lényegükben pártolná,
azt gondolja, hogy egy általános közúti törvény ki-
dolgozásával kell megbízni a közmunka- és közl.
miniszter urat.

Gr. Mikó Imre közl. miniszter: Ismételve
kijelenti ezen törv. javaslat mielőbbi beadását.

Bujanovich Sándor nyilatkoztatta, hogy
a nyert felvilágosítás őt egyelőre kielégíti.

Wahrman Mór: T. ház! Nincs, azt hi-
szem, e házban senki sem, a ki az előttnk álló
kérdés fontosságát el ne ismerné, mert azt éri
mindenki, hogy úraink elégtelenek, hogy azok egy-
általán nem felelnek meg sem az előhaladott kor
igényeinek, sem a kereskedelem és ipar szükség-
leteinek.

Nagy baj és azon segíteni kell, ezt túlnk
az ország jogosan követelheti. De e bajon, néze-
tem szerint, csak határozati javaslatokkal, vagy be-
szédekkel alig fogunk segíteni. Háromféle a baj:
első sorban fel kell említenem azt, hogy állami és
megyei útnak mennyisége egyáltalában nem elég-
eséges, s ha e tekintetben nézzük az előrehaladot-
tabb cultur államokat, lájuk, hogy mennyi ott az
állami és vicinális út, és mily kevés azok összege
nálnuk, pirulnunk kell más országok előtt.

Vasútnak tekintetében az utolsó 3 évben so-
kat tettünk, sok pénzt adtunk ki, sok engedély és
sok kamatbiztosítás adatott, és e téren örömmel
mondhatjuk, hogy előre haladtunk; de a mennyire
itt előhaladtunk, elhanyagoltuk az utakat. Más előre-
haladt országokban az utak mennyisége legalább
3 szor annyi, mint a vasúti mértőföldék összege;
nézzük, milyen az arány nálunk. A kormány ke-
zelése alatt 825 mfd vasút van és 734 mfd állam-

út, melyhez ha hozzávesszük azon 88 mérföldet, mely a megyék kezelése alá lett volna bocsátandó, mely azonban a pénzügyi bizottság jelentése folytán valószínűleg visszakerült az ország kezelése alá, még akkor sem tesz annyit az államút mérföldek mennyisége, mint a vasutak mérföldjeinek összege. E tekintetben mindenesetre tennünk kell valamit.

A második haj az utak kezelésénél és fenntartásánál fordul elő. Az ipar és kereskedelem tekintetéből mindenütt panaszokat emelnek azok ellen, az újságok tele vannak a leggonoszabb leírásokkal utaink állapotáról, sőt mindenki saját tapasztalata alapján is meggyőződhetik. Segíteni kell tehát a bajon, és én e segítséget abban találok, mit a pénzügyi bizottság javasol, t. i. a gyökeres reformban. Nem elég ha az árlejtések itt a centrumban történnek; nem elég azt mondani, hogy a felülvizsgálat a megyei közlegek által történjék, jez mindenesetre helyes intézkedés, de a dolgon teljesen nem segít; hanem a mint a pénzügyi bizottság jelentésében foglaltatik, e téren gyökeres reformra kell törekednünk. Ennek szükségét elismerte a pénzügyi bizottság, el a miniszterium; de határozatlan kijelenté, mit e ház minden tagja elismer, hogy gyökeres reform mindaddig nem lesz eszközölhető, míg többi reform törvényeinkkel előre nem haladunk.

Szükséges, hogy a közmunka szabályozásáról szóló törv. javaslat terjesztésébe és fogad tasselék el; hogy egy közúti törvény alkottassék. Az utak készítésére, fenntartására, mint az Belgiumban, Franciaországban s Dél-Németországban történik, nem úgy, mint nálunk, mert ez nem nevezhető fenntartásnak, szükséges mindenképp az, a mi Montecuculi szerint a háborúra szükséges, t. i. pénz, pénz és pénz. Rendes jövedelmek aligha elégségesek arra, hogy mindezen szükségletnek megfeleljenek; nézetem szerint itt még egy harmadik kérdés forog fenn, és ez az útvám kérdése, melyet szintén el kell dönteni, mert a nélkül gyökeres reform keresztül nem vihető.

En tehát nem pártolhatom sem Petrovay t. képvis. úr határozati javaslatát, sem Mocsáry t. képvis. úr módosítványát; hanem pártolom a pénzügyi bizottság által benyújtott jelentést, melyben határozottan ki van mondva, hogy gyökeres reform szükséges, hogy az építendő utak egész terve benyújtassék a házhoz; szükséges, hogy kijelöltesse a források, melyekből a kiadások fedezését nyernének. Én bizton elvárom a közl. miniszteriumtól, hogy ezen ügy körül a kívánalmaknak meg fog felelni. (Helyeslés.)

Simonyi Ernő: Az úthálózatra nézve tesz megjegyzést, s szemrehányást tesz a kormánynak, hogy a tervezetet mindaddig nem terjesztette a képviselőház elé.

Mikó Imre gr. közl. miniszter: Képviselő úrnak az úthálózatra nézve tett megjegyzéseire a következő fevilágosítással szolgálhatok:

Ezen úthálózat valóssággal elkészült és pedig már 1867-ben a törvényhatóságokkal közöltetett is, de a törvényhatóságok nem igen siettek feleleteiket beadni, s ezeknek legnagyobb része csak 1868-ban érkezett be. Ez egy fő oka annak, hogy a tervet eddig az országgyűlésnek nem lehetett betervezni, amár készen van már és be is mutatott a pénzügyi bizottságnak.

Petrovay Ákos: Egyetért Wahrmannal az iránt, hogy egy gyökeres reform felette szükséges. Fejtgeti ezután határozati javaslatának szükségét, s ajánlja azt a képviselőháznak elfogadás végett.

Gr. Mikó Imre közl. miniszter: E határozati javaslatot fölüllegesen tartja, a felhívja a képviselőt, hogy Simonyi Ernő példáját a visszaélésekről ne általánosságban beszéljen, hanem említson fel egyes eseteket. (Általános helyeslés.)

Zsedényi Ede: Véleménye szerint a hiányok nem a közl. miniszterium kezelésében, hanem a rendszerben keresendők. Nézete szerint az volna tehát legelőszérűbb, ha a ház bevárná a közl. miniszter előterjesztését.

A képviselőház ezután elfogadja a pénzügyi bizottságnak a III. címre vonatkozó három pontban foglalt utasítását, Petrovay Ákos és Mocsáry Lajos javaslatait pedig elvetette; ugyancsak ezen czimben az utak fenntartására előirányzott összeget, a pénzügyi bizottság előterjesztéseként 2 millió 962,059 forintban megszavazta.

A vízépítési tételnél Tisza Kálmán: Indítványban kimondatni kívánja a dotatiókra nézve azon elvet, hogy egyik vidék se részesüljön nagyobb előnyben a másiknál.

Gr. Mikó Imre közl. miniszternek nincs ez iránt semmi ellenvetése; a képviselőház Tiszának irásában beadott indítványát elfogadja.

A képvis. ház megszavazta a vízépítés tételénél előirányzott következő pontokat: 1) szolgák fizetési 20.758 frt; 2) helyettesítési díjak 825 frt; 3) szálláspénzek és lakberek 827 frt; 4) irodai szükségletek 400 frt; 5) alsóbb rendű személyzet fizetésére 9.132 frt; 6) építési szerek és eszközök beszerzése és kijavítása 3.750 frt; 7) földkárptólás és kisajátítás 3.550 frt; 8) előre nem látott kiadások 4.400 frt.

A tengeri kikötőkre előirányzott tételnél P. Szathmáry Károly a gőzkotrókra és az egész tételre nézve tesz kérdést.

Hieronymí osztálytanácsos: Kijelenti, hogy

ezen tengeri kikötőkre előirányzott s a pénzügyi bizottság által is csak föltétlenül megajánlható összeget, a kormány csak is azért kéri, nehogy a ki egyezkedés, illetőleg az átvétel esetében készletve legyen a vállalkozók ajánlatait elfogadni.

A képvis. ház megszavazta az ezen tételre előirányzott 29.080 frtot s így a vízépítésre összesen előirányzott 363,497 frt elfogadtatott.

A rendkívüli szükségletnél Pulszky Ferencz előadó: Felolvassa a pénzügyi bizottságnak erre vonatkozó jelentését; hosszabb vita után a képvis. ház egyelőre Tisza László és Hosszú József indítványaira a kitűrt utak közül felvette a költségvetésben kijelölt következő ut vonalokat: a bukovinai útvonal volt tekei út át helyezésére, továbbá az alvincz-szászsebesi útvonal és az apahida-szászrégeni összesen 5 1/2 mld hozsuzu út egy részének kiépítését a Mezőségben keresztül, mely utóbbira az előirányzott 177,000 frt meg is szavazta, a másik kettőre pedig összesen 19,000 frtot.

A képvis. ház ezeken kívül több a pénzügyi bizottság által ajánlott útvonalokra szavazta még meg az előirányzott összegeket.

Az ülésnek ezzel d. n. 2 1/2 órákor vége lön.

Hollán Ernő államtitkár beszéde

(a képvis. ház jan. 26-iki ülésében.)

Ha általán méltóztatnak megegedni, hogy a felvidék érdekeiről szóljak, felhozhatom a kassa-oderbergi vasutat.

Paczolay János: Az nem felvidéki vasút. Hollán Ernő: Emlitem első sorban a kassa-oderbergi vasutat, a melyre később még visszatekerek, mert erre nézve is észrevételek tettek Simonyi barátom részéről. Épülőfélben van pedig a legnagyobb erélyvel az északi vasút, Losoncon, Turócmezgyén át Ruttek felé, a mely a kassa oderbergivel fog összekötetni és készül egy harmadik, a melyre nézve a tervezetek mind elkészültek, és melyre nézve csak azért nem történt még elhatározás, illetőleg előterjesztés e házban, mert a kormány köteletségének tartotta, mielőtt a vonal sorsa fölött döntene, bizonyosságot szerezni magának a fölöl, van e kilitás arra, hogy e vonal, ha a határig kiépül, a határon túl is kapcsolatot fog nyerni; mert azon körülmény, vajjon a kapcsolat meg lesz-e adva vagy nem, határoz mulhatlanul arra nézve, vajjon a vonal mint internationalis forgalomra szánt vonal költségesebben, vagy mint csak a helyi forgalomra szánt vonal olcsóbban építtessék (Felkiáltások: Melyik az?) Az érsok-újvári nyitra-trencséni vonalról van szó, és arról, hogy e vonal Trencséntől folytatassék Hradisch felé és kapcsolatot nyerjen a létező osztrák pályával. A kormány mindenesetre nagy fontosságot helyez épen arra, hogy e vonalnak internationalis jellege legyen, mert tudjuk, az összes országos kivitel, a mely leginkább nyugat felé tendál, mai napig — nyugat felé — csak egyetlen egy kimonoti állomással rendelkezik, t. i. Marcheggel; csak egy néhány év mulva fog előállani a második Oderberg felé; a legnagyobb érdek követeli, hogy a tömeges szállítások tekintetéből rendelkezünk még egy harmadikkal is, a melyet a Trencséntől Hradisch felé vezetendő vonal remélünk feltalálhatni.

Különbben a tárgyalások e tekintetben is már annyira haladtak, hogy úgy hiszem, a t. képviselő urnak meggyőztetésére is közelebb fogunk a t. háznak előterjesztést tehetni.

Ezen alkalommal felemlítette Simonyi képviselő ur szintén a miniszteriumnak egyik mulasztásaképpen, hogy hát miért nem terjesztettek már elő mindazon okmányok, a melyek előterjesztését ő már október havában kívánta: Erre a miniszter ur is megfelelt; én ismételhetem, hogy maga az az okmány, a melyre, úgy látszik, nagyobb súlyt fektet, — értem a déli vasutársaságnak összes szerződéseit — 15 nyomtatott ivre terjed.

Ezeknek fordítása befejeztetett, sajtó alá el van készítve és azt hiszem, hogy legközelebb fogjuk előterjeszhetni.

A további megjegyzések közt találtam azt is, hogy hát micsoda könnyelmű az a magyar kormány, mely egy szélitben engedélyezett, vagy engedélyezés alá tervezett vasutakat és ily módon már 40 millió kamatbiztosítási összeggel terhelte meg az országot. Nem tudom, így mondta e a képvis. ur, én így értettem és ha csakugyan 40 mil. tette azon összeget, én bátor vagyok, mert látom, hogy a számok idézésében nem igen szerencsés, ez alkalommal is öt helyreigazított. A dolog úgy áll, hogy a magyar kormány által ajánlathozott és a törvényhozás által megszavazott kamatbiztosítások összege akkor, midőn a már engedélyezett vasutakhoz egészen ki lesz épülve, a mi körülbelül 1873 ban lesz, összesen körülbelül 24,000,000 frtba fog kerülni.

Simonyi Ernő közbeszól: A régiekkel együtt?

Hollán Ernő államtitkár: Igen jól tudja mindenki, hogy még nem volt arra eset, hogy egy vasutnál az egész kikötött kamatbiztosítást teljesen lefizetni kellett volna; oly esetet veszek fel, melyre szintén példa nincs, hogy 50% ot kellene a biztosított összegekből megéríteni; még ekkor is, ha ezen esetet vesszük fel, legfeljebb 7,000,000 frtot tehet az egész teher, és es is oly kötelezett-

ség, melynek lefizetése csak 4%-es előlegnek tekinthető, mely a legelső alkalommal ismét viszatérítendő.

Figyelmeztetem még arra a t. képviselő urat, hogy a régi vasutak után, melyeket a kormány átvett, összesen 9 1/2 millió frt terheli kamatbiztosításképpen Magyarország. Ezen átvett pályák: az államvaspálya, a déli vaspályának magyar- és horvátországi vonala, és a tiszai vaspálya. Ha tehát ezeket mind összevesszük, akkor is nem 40, hanem 23 millióra megy a biztosított összeg. De a régi vasutak nem is jöhetnek tekintetbe, mert nem képzelhető azon eset, hogy ezen régi vasutak, kivéve a tiszait, újból a biztosítókra szorulnának. A többiekre nézve legrosszabb esetet veitem fel, 50% -ját a biztosított kamatnak, a mit képtelenségnek tartok és a minek képtelenségéről épen a legújabbban megnyitott vasutakon örvendes tapasztalatokat szerzett a miniszterium, meggyőződve, hogy e részben nagy veszélynek kitéve nem vagyunk.

Áttérek most a másik tárgyra, melyre Simonyi képvis. ur nagy súlyt fektetett. Mint a kormánynak nagy mulasztását hozza fel a kellő nyilvánosság hiányát; felemlítette nevezetesen, hogy a pénzügyi bizottság jegyzőkönyvileg is kifejezte azon óhaját, hogy nagyobb versenyre bocsátása a miniszterium a kiadandó vonalakat és hivatkozott különösen a zánkány-zágrábi és hatvan-miskolci vonalok tárgyalásai alatt lefolyt vélemény-nyilvánításokra, mely alkalommal én egyszer azt mondtam volna, hogy hiszen az országgyűlésnek egy határozata már magában felér esőd hirdetésével. Engedje meg a t. képvis. ur, nem akarom semmiképpen feltélenül helyesnek állítani nézetemet, de az ő nézetét sem akarom feltélenül helyesnek elismerni; de azt meg fogja nekem engedni, hogy ily nagy tárgyaknál, mint vasutak, vagy nagyobb államkötelezők kötése, az általános esődhirdetések elvére nézve eltérők a nézetek, és én egyáltalában nem ismerek oly elméletet, mely ily nagy kötéseknek az általános versenyekhez a legbiztosabbaknak, legbiztosabban célra vezetésnek állítandó. De különösen kénytelen vagyok figyelmeztetni a képvis. urat arra, hogy a zánkány-zágrábi vonal volt az első kitért, melyet a magyar kormány a külföldi vállalkozókkal szemben tett; ez még oly időben esett, midőn szomorúan voltunk kénytelenek tapasztalni, hogy a külföldi tőke és vállalkozók nem igen voltak hajlandók Magyarországon vállalatokba bocsátkozni; édesgetni, kérni kellett őket, hogy jöjjenek, és nem lehetett semmi remény, hogy ha nagyzerül versenyt nyitunk, ennek következtében épen azok fognak vállalkozni munkára, kiket az ország érdekében kívánunk kellest. A zánkány-zágrábi és hatvan-miskolci vonalokra nézve a kormány épen azért sokkal helyesebbnek tartotta, egyesekhez fordulni, és hozzájuk kérdést intézni, a mint az meg is történt. Csak azt az egyet csudálom, hogy a képvis. ur, ki a kormány ezen eljárását oly igen szigorú bírálat alá vette, nem tekintette meg az eredményeket is, mert a második cél, mely őt mint hazafit és képviselőt bizonyára nem kevésbé fogja érdekelni, t. i. az, hogy a zánkány-zágrábi és hatvan-miskolci vonalok kiadásánál minő eredményeket állítottunk elő. Meg fogom mondani. Az első eredmény az, hogy a magyar kormány tört azzal a tradícióval, mely eddig vasutak építésénél fenállott; a második eredmény az volt, hogy a magyar kormány megdönté azon majdnem egész Európában élő theoriát, mely szerint az állam olcsón nem építhet; — senki olcsóbban nem épített Magyarországon, mint mi — és előállította azon eredményt is, hogy a vasut azon napra elkészült, a melyre befejezése kikötve volt. Ha ezen eredményeket tekint és megvizsgálja azon körülményeket a képvis. ur, melyeket az imént magyarizátskép megéríteni szerencsém volt, meg vagyok győződve, hogy bírálatá jövőben nem leand oly szigorú.

Felhozta a képviselő ur továbbá a keleti vasutat is. Azt mondta, hogy a keleti vasut nézve egyáltalában semmi verseny nem létezik. Engedelmef kérek, emlékeztetem a mult évben lefolyt tárgyalásokra, melyekből kitűnt, hogy három ajánlat adatott be, és a három közül azt ajánlotta a kormány a törvényhozásnak, mely caeteris paribus legbiztosabbnak, legkedvezőbbnek mutatkozott.

Az általános concursusok hirdetésére és a concessiókra nézve bátor vagyok a képviselő urat még egy körülményre figyelmeztetni, mely talán figyelmét elkerülte. Az általános concursus ott is, hol már a nemzet hitele megzilárdult, hol már azon örvendetes tényt constatálhatjuk, hogy ma nemcsak egyes vállalkozó, hanem bankok versenyeznek elnyerésében, ott is a kormány csak akkor fordulhat az általános concursusok hirdetéséhez, ha magának kész tervei vannak. Minden vasutára nézve az egész országban ily rövid idő alatt a kormány saját közlegei által terveket nem készíthetett; hogy tehát a vasutak építésében hátra ne maradjon, kénytelen volt azon eszközök folyamodni, hogy több társaságnak adta meg a kért előmunkálati concessiót ugyanazon vonalra; és majdnem minden vonalnál megtörtént, majdnem minden vonalnál 3, 4, 5 társaság is kért előmunkálati concessiót, ezt megnyerte, és aztán a kormánynak a tervet benyújtotta. Minden ilyen operatum természetesen tulajdonát képezi annak, k

felhatalmazva volt azt elkészíteni. De hátra állíthatom, hogy minden vasutaknál, hol a kormány saját tervekkel nem bírt, a nyilvánosságnak és nyilvános versenynek elég tétetett az által, hogy mindig többen bocsátattak versenyre, többen készítettek előmunkálathoz és a legjobb ajánlat fogadtatott el mindig és terjesztetett a t. képviselőház elé.

Megjegyezhetem még azt is, hogy a kormány e tekintetben is saját szándékából és ösztönéből de a közvélemény iránti deferenciából is a mult évben úgy intézkedett, hogy jövőben az előmunkálathoz való engedélyek mindonkor csak azon kizárulával adassanak ki, hogy minden egyes vállalkozó, a ki előmunkálati engedélyt vesz ki, és tervet készített, egyzersmind leköteli magát arra, hogy a kormány az ő terveit használhassa fel az általános esőd hirdetésénél, mely esetben csak azon egyről biztosítja a vállalkozót, hogy ha nem ő fogna elnyerni a vállalatot, viselt költségei meg fognak térítetni az által, ki az engedélyt elnyeri. (Vége következik.)

Nyilvános számadás

a szin-utcai „gyermekkeri“ javára január hó 29-én a városi Redoute-teremben rendezett alkalozos vigalom bevételeiről és kiadásairól.

A) Bevétel:

- 1) Egyes jegyekből per 1 frt o. é. 648 frt.
- 2) Felülfizetésekből 206 frt 60 kr s egy drb magyar arany. Összes bevétel 854 frt 60 kr s egy darab magyar arany.

A beletpi jegyek árán még felülfizettek: gr. Pechy Emmanuel o. excenthaja 24 frtot, m. Lucze Mihály 4 frt, gr. Bauffly Miklósné 5 frt, gr. Beldi Gergelyné 2 frt, gr. Schwanitz Gyulane 1 frt, gr. Teleki Pálné 1 frt, o. v. br. Kemény Miklósné 1 frt, br. Weeseleányi Farkasné 4 frt, gróf Beldi Ferenczné 1 frt, gr. Eszterházy Kalmán 2 frt, gr. Bauffly György 4 frt, gr. Teleki Károly 10 frt, gr. Bethlen Gaborné 10 frt, b. Bauffly Albertné 5 frt, m. Tisza Lászlóné 10 frt, nyug. udvari tanácsos m. Fekete Samuel 10 frt, ur. B—i 9 frt, m. Halmagyi Sándor 4 frt, Czink János 4 frt, főzet. Nagy Péter 3 frt, Szabó Samuel 2 frt, Budai Károly 2 frt, Szocs Geza 2 frt, Tamasi testvérek 1 frt, Pap Áron 1 frt, m. dr. Pataki Daniel 2 frt, n. n. 4 frt, Molnar Sándor 2 frt, Koldoványi Antalné 1 frt, m. Zeyk Daniel 8 frt, Filip Samuel 1 frt, Gáza József 4 frt, Deak József 1 frt, Levi Samuel 1 frt, Szabó Adam 1 frt, Pal Andrá 1 frt, Himmlstein Mór 1 frt, Stein János 5 frt, gr. Bethlen Emil 3 frt, egy angol 1 frt, K. Papp Miklós 4 frt, Bartha Lajos 2 frt, m. Hapós János 2 frt, br. Kemény Ferencz o. umiga 4 frt, Kohn Sándor 3 frt, dr. Engel József 2 frt, Orbán Geza 1 frt, David Antal 2 frt, Toth Ferencz 1 frt, Kovacs Károly 1 frt, Veres Kálmán 10 frt, Kovacs István 10 frt, Debreczeni József 10 frt, Kónya László 10 frt, Bíró Andrá 20 frt, m. Pal Sándor 1 db. magyar arany. Jegyet nem váltva adakoztak: Grau Frigyesné 3 frt, K. Biasini Domokos 10 frt, E. Indai Péter 1 frt, honvéd ezredes Inczédy Samuel 1 frt, Reil Danielné 5 frt, Schütz Janos 1 frt, m. Münstermann Louise 1 frt, m. Toth Zsigmondné 1 frt, összesen 206 frt 60 kr s egy arany.

B) Kiadás.

- 1) A redoute haszonbérletjének (ki szives volt a termet a szokottnál tetemesen csekélyebb összegért átbocsátani s még a kialakított díjból is 20 frtot elengedni) 150 frt.
- 2) A zenészeknek (kik hasonlókép a rendezés díjnál kevesebért működtek) 35 frt.
- 3) A rendőrségi felügyeletért 9 frt 30 kr.
- 4) A nyomtatványokért Stein Janos urnak 14 forint.
- 5) Aprólékos költségek 7 forint 40 kr. — Összesen 215 frt 70 kr.

Levonva a bevételből a kiadást, maradtott tehát tiszta jövedelem 638 frt 90 kr s egy darab magyar arany.

Ez összegből 600 frt a helybeli „Kisegítő-egylet“ pénztárába tétetett be, hogy ott a jövő tavaszig, midőn a gyermekkert berendezése eszközöltetni fog, kamatozzék. A fennmaradt 38 frt 90 kr s egy arany az óvoda pénztárába helyeztetett el.

E váratlanul szép eredmény kizárólag azon áldozatok buzgalomnak köszönhető, melyet a t. városi közönség a kiűzött jótékony cél iránt tanusítani sziveskedett, a miért is a rendező bizottmány kedves köteletségének tartja a nyilvánosság színe előtt legbiztosabban a legmelegebb köszönetét nyilvánítani.

Végül nem teheti a rendező bizottmány, hogy városi hivatalos t. Mak Ferencz urnak, a rendezés előmunkálatai körül tanusított önzetelen fáradozásaiért őszinte köszönetét ki ne fejezze.

Köszönettel vetünk még utólagosan törvszéki főjegyző t. Elekes Endre úrtól 1 jegyért 2 frtot. Kolozsvárt, febr. 2 ikán, 1870.

Szabó Károly, ellenőr.
Vizi Endre, ellenőr.
Szász Domokos,
az óvoda felügyelője.

— Kolozsvári képviselő polgár főiszt. Nagy Péter úr, a városi képvisület III. dik szakosztályának mult 1869. év december 14 kén tartott ülésében, a Kolozsvár monographiája kinyomatására vonatkozó tárgyalásokkor bebeszéde szót adomáit illetőleg, előtűnt határozottan kijelentette, miszerint amaz adoma alkalmazása, az írónak, m. J. Kab Elek urnak személyes bántalmazására irányozva egyáltalában nem volt; minélfogva ezen becsületkérdésben felmerült ügy befejezetnek nyilvánítottak.

Kolozsvárt, február 5 kén, 1870.
Lugosi József.
Halmagyi Sándor.

UJDONSÁGOK.

(a) A királyné ő felsége ma utazik Bécsbe, tizenegy nap mulatva azután ismét vissza jó Budára, hol daczára a toszkai nagy hercegért ültött udvari gyzásnak f. hó 27 én birszerint udvari bál lesz.

(b) A királyi biztos ur ő nagyméltósága, a joghallgatók által alakított segély egyletük járvára folyó hó 5 én rendezett táncvizgalmot alkalmából, belépti jegyét 100, az az száz forinttal váltotta ki.

(c) Gozdu Manó legfőbb törvényszéki bíró, 1861 iki Krassómegeye volt főispánja, majd 1865-ben országgyűlési képviselő, f. hó 3 án 71 éves korában Pesten elhunyt. Vagyonának legnagyobb részét a magyar és erdélyi részben lakó orhodox románoknak hagyta iskolai célokra. Az elhunyt a mérsékelt román párt tagjainak, és a magyar korona területi integritását szentül megőrzeni ohajtók egyike volt. Nyugodjék küzdelmes életpályája után csendesen!

(d) A pénzügyminiszter fővámhivatali helyiség építését rendelte meg Pesten. A tervet Ybl készítette renaissance stýlben. A földmúasoron, a Neugebaldéval csak nem szemben fog épülni, és más fél millióba kerül. Az építést már a napokban megkezdik. Bizony rég érezte Pest egy alkalmas vámhivatal helyiségének hiányát.

(e) Terpsychore kisasszony jó kedvében lehetett szombaton este, mert a joghallgatók táncvizgalmának, Jupitertől ajándékba kapott minden báját oda kölesőnzte. A bái referens dolga és helyzete, kivált ha politikai lap olvasóinak kell referálnia — roppant kényes: tollát mindegyre elragadja a kültői érzélgés heve. Mennyi szépet írhatna oly táncvizgalmáról, melyben a bábajos szempárok sugarai csillagos égboltot varázsoltak elé a földi teremben, hol tündéri mezben tűntek fel egymás mellett a hájalakok; szóval: a szépek fényes

találkaja volt a joghallgatók szombat esti táncvizgalmá. Ez egyszer bákirályt sem jelölhetünk; pedig volt ám akárhány bárom, kik közül mindenik érdemes lehetne Eris almájára. Azonban okulunk Páris sorsán; és nem nevezünk meg senkit. Gondoljon ki ki szívében magának egy bákirályt: és adja annak az aranyalmát. Töltsék ezt ne kívánja senki; ha tenők: Párist fognák. A Minervák és Junók haragja súlyos, nem ellensúlyozhatja mindig Vénus. A rendezés kiűző volt. Csak a világitás ellen van általában eddig még minden balban panaszuk. A tiszta jövedelem 800 forint. Ez est tehát kétszeresen lesz emlékezetes: reánk, kik reggeli fél hét óráig a legkedélyesebben mulattunk, még inkább azokra nézve, kiknek segélyül: a 800 frtot összetánczoltuk.

(f) A redoute hasznbérője az általa rendezendő 3 álarozs bál alkalmából előfordulható, a belépti díjon felüli adakozásokat, a kijelölt nemes célra fordítás végett a felügyelő bizottmány rendelkezése alá ígérte bocsátani.

KÜLFÖLD.

A „Times“ Károly Lajos főherceg Berlinben tett látogatása, s Victor Emanuel királynak tervezett bécsi s berlini utazása alkalmából, a szárazföldi államok közti viszonyokról elmélkedik. A vezérlap ezen, Austria, Porosz s Olaszország közti közlekedésben csupán a prágai szerződés szükségképeni következményét látja, s meglepődéssel jegyzi meg, hogy azon, annak idejében tett jöslata, miszerint az ügynek épen ezen módon kellend fejlődnie, — ily híven teljesült. Austria s Poroszország most jobb lábón állanak egymással, mint bármely időben, a lipsei csata óta. Erre a „Times“ Oroszországra tér át, s kifejti, hogy a berlini s sz. pétervári udvarok közt a személyes közlekedés ugyan barátságos: — azonban a németég, s a

szláv elem közti viszony nagyon merevvé alakult. Előbb a szláv elem beleenyugodott a magas német lakossági rétegek polgárosító befolyásába, a keleti-tengeri tartományokban; — de most azt állítják, hogy a polgárosítás hódítási vágygyal jár karöltve. Az ily nemű állítások következményeül áll előttük a keleti tengeri tartományok erőlyes russificálása, — s a sz. pétervári német gyarmat elleni eljárás. Egyébiránt még széles tér létezik a féltékenység fölébredése, s az ellenségeskedés valószínűsítése közti. Oroszország még annyira el van foglalva mind Közép Ázsiában, mind otthon, saját paraszt lakosságával, s pénzügyével, hogy kényseritve van a nyugalomra.

A nápolyi tartományokban a brigantik elnyomására kiküldött csapatok főparancsnoka egyik napi parancsban tudtal adja, hogy a közbiztonság javult állapota a fenyegetett kerületekben a főparancsnokság felosztását teszi lehetővé. A napi parancs azután megdicséri a csapatok magatartását, s kiemeli a tett szolgálatok fontosságát; végül tudatja, hogy a brigantik elleni további eljárás a polgári batóságok kezébe tétetik le, s azon reményt fejezi ki, hogy a csapatok, mint eddig, ugy továbbra is a közbiztonság szilárdításához fognak hozzájárulni.

A „Vossische Zig“ ezeket írja f. évi jan. 30 iki számában: „A múlt évben az osztrák porosz diplomatiái egyenlenségek szerencsésen végződtek be; egy osztrák főherceg ép most viszonzta a porosz korona-herceg látogatását a Burgban s Oroszországgal is váltattak barátságos eszmecserék. Mindez megtörtént, miatt a szövetségi kancellár és külügyminiszter nem ült kormányi székében; s mindenki kétkedni kezdett, vajjon az ő nézetei irányadók e a külpolitikában, vagy hogy annak szálai egy láthatlan kamarilla ujjai közt folynak stb.“

Legújabb.

Róma, febr. 5. A „Civita Cattolica“ írja: Szemben azon fenyegetésekkel, hogy az esetre, ha a zsinat a modern szemmel ellenkező dogmatikai határozatokat, vagy fégyelmi szabályokat fogna kiadni, a püspökök ezen fenyegetéseket nem fogják figyelembe venni; — ha a kormányok a zsinati határozatokkal ellenkező rendeleteket adnának ki, azok semmiek, és azoknak erőszakos keresztültitele a legteljesgősbbszaruokság egy ténye lenne. Ha a kormányok az egyházat az államtól el fogják választani, borzasztó forradalmakat idézendek elő, melyek azokat meg fogják buktatni. A nevezett lap eisméremmel emeli ki, hogy Franciaország maradt Európában egyedül há mintegy 70 év óta concordátumához.

Flórencez, febr. 4. A concilium utóbbi ülésében élénken vitáztak az alsó klerus állásáról, a papi nőtlenség is meg lett érintve.

Smirna, jan. 29. Shamil Meccában ohajtván ütleni élte hátralevő részét, oda utaztában megérinté városunkat.

Washington, febr. 3. A senatus elfogadta azon törvényt, mely további 45 millió papírpénz kiadását engedélyezi.

Távirati tudósítás a bécsi börzéről.

Február. 5 n: 5°. Metaliques 100 frt 60 55, 5°. Nemzeti kölcsön 100 frt 70 45. Kamat 60 55. 1860. Kölcsön 97 10. Bankrészvény 728. Hitelintézeti részvény 200 frt 261 50. London 10 ft. 100 frt. 23 1/4 kr 123 45. Ezüst 121. —. Cs. királyi arany 5 81.

Földterhentesítési kötvények: Magyar 78 75. Temesi 77. —. Erdélyi 75 50. Horv.-Slavon 83 75.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

HIVATALOS.

Sz. 3. 1870 alisp.

(55)

(3—3)

Hirdetmény.

A boncz-nyiresi arányosított korcsmajogok folyó évi február hó 21-kén délelőtti 11 órakor a helyszínen Boncz-nyiresen nyilvános árverés útján hat egymásután következő évekre fognak kiadattai.

A kikiáltási ár 600 forint.

Az árverezési feltételek alólrít alispán irodájában Szamosujvárt tekinthetők meg. Dobokamegye Alsó-kerülete alispánja, Szamosujvárt, január 29-kén, 1870.

NEM HIVATALOS.

A legnagyobb és legolcsóbb forrás férfidivat árukban

„BRÜNN VÁROSSÁHOZ“ Kolozsvártt egybekötve a legtevékenyebb szabászati műhelyvel,

varrógépek gyorsító alkalmazásával; szükség esetében 24 óra alatt 1 rend öltöny elkészül.

Megrendelés útján, egy polgári mint katonai és más egyenruhák, magyar díszöltönyök szabályszerűleg szabatos esinnal, s a legutányosabb árak mellett készíttetnek — felelősséggel.

Videki megrendelések pontosan teljesíttetnek; kívánatra minta kémmel szivesen szolgálók.

A farsangi idényre tömeges megrendelések tétetnek bál öltözetekre;

általában a fiatalság francia öltöny mintákat, leginkább fekete Peruvienből, „Salon kabát“, „Jecks“ és közben ugynevezett „Frakk“, fehérés sima színi Piqué mellényt és fekete Doskinből pantalonokat használnak, melyek csinos kiállításánál rendezett szabászati műhelyemben, s azon jeles szabó mestereknél kik rendelkezésemre állanak, a legnagyobb figyelem fordítatik.

Örömmel állapíthatom meg azon tényt, mely válatalom támogatására oly sztkéses, a t. megrendelők teljes bizalmát, mely fizetem irányában napról napra növekedik, s ez buzdításul szolgál nekem arra, hogy én is a legnagyobb szorgalom s áldozattal iparkodjam a n. érd. közönség, s a nemes fiatalság igényeinek megfelelni. Kizárólag férfidivat raktárom m. dr. Pataky Dániel ur háza alatt.

Fiók raktár „női öltönyök“ a Kolozsvári hitelbank és Zalogintézet alatt.

Legújabb nyakkendők, máslik, fehér inggallér és kézelők, legfinomabb prágai kesztyűk érkeztek a farsangi idényre.

Üzleti szabály 3 havi idő általam ismert, s ajánlat útjánai egyéniségeknek kötelezettség mellett.

A tavaszi idényre, a legújabb kelmék már rendelve vannak, az előlegesen beüldött gyári minták szerint a legjobb izléssel választva; melyek leginkább csikos, kozkás és más finom mustrákban divatoznak.

Határozott árak mellett számos látogatásért esd készséges alázattal BORZA ISTVÁN.

Teutsch J. B. fűszer-, anyag-, festék-, bőr-, gyapot-, mag- és papírüzlete. Wheeler és Wilson-féle ered. amerikai varrógépek. Howe-gépek raktára: szabók, cipészek és szűgyártók számára.

Teutsch J. B. Segesvártt. RAKTÁR es. kir. kivál. szab.

Teutsch J. B. Segesvártt. legelőbbözör alapított rővítáru raktár, dísz, porcellán-, tüdő-, finom lővegő- és kéz-mű-árukkal egybekötve Nagy lámparaktár.

Automát-gőzmosógépekből Bode Miksa és társa főengedélyestül Európa számára. Az automat-gőzmosógép minden szövetet megtisztít, legyen az bár a legvastagabb pokrocz, vagy a legfinomabb csipke, minden munka, minden vegyszer nélkül csupán szappan és víz alkalmazásával. Ruhafacsaró gépek, Mangorlók, Hab- és tejfőverő gépek, Golyó-kávéegetők, Szab. Laskavágó gépek, Húsvágó gépek, burgonya- és almahámozó gépek, es. kir. szab. narancshámozó gépek, ajánlatok csinoságunk és izletességük miatt, s egyetlen eszközök a narancs nedvvesztés nélküli hámozására. Cs. kir. kiv. szab. léghőri vaj-gép kezességgel, hogy minden év-szakban tiszta édes tejből 15 perc alatt vajjat ver. Ezen vajgép megbecsülhetlen előnye, hogy a savó tökéletes édesnek marad. Heilbronni gőzfőzőfazekok. Kávégépek, kávéőrölők, cukortörők, forgó reszelők, különösen torma reszelésre, mert a reszelőpép fedett, s a torma csipőssége nem alkalmatlankodhatik a szemnek. Árjegyzetek bérmentesen. Használati utasítások ingyen. A varrógépek házhozszállítása ingyen. Megrendelések az összeg utánvétele mellett pontosan teljesíttetnek. TEUTSCH J. B. Segesvártt.

(63) (2—2) „TRANSYLVÁNIA“ általános kölcsönös biztosító bank. Hirdetmény. Alapítási tőkénk részvényjegyei f. é. február hó 1-jén lejáró szelvénye társulatunk tagjai f. é. január hó 30-kán tartott közgyűlése által hozott határozat értelmében darabonként tíz krajezárnyi felülosztalék ráfizetéssel, az az 90 kr. helyett egy o. é. ftjával itteni főpénztárunknál, valamint területi igazgatóságainknál: Nagy-Szebenben, Brassóban, Kolozsvártt, Maros-Vásárhelytt, Aradon, és Lugoson beváltatik. Nagy-Szeben 1870 január hó 31-én. A „Transsylvania“ által. kölcs. biztosító bank vezérigazgatósága.

Kolozsvártt Stein J. Pesten Mach és Stein könyvkereskedésében kapható:

Lakatos Sándor Tánczkönyve

mindkét nembeli ifjuság számára. A szöveg közé nyomott ábrákkal. Ara 1 frt.

Unitarius írók a XVI. századból. Első kötet:

A nagyváradi Disputatio.

Kiadják: Nagy Lajos és Simén Domokos, tanárok. Ara füzve 1 frt 36 kr.

Fűzértáncz jelvények (Cotillion Ordok)

nagy választékban darabja 2 krtól 30 krig. A „Magyar Polgár“ nagy naptára 1870-dik évre.

Szerkesztette K. PAPP MIKLÓS. Teljes tiszti czimtar s a Királyhágon inneni vásárok pontos jegyzékével. Ara 1 frt o ért. Postán küldve 1 frt. 5 kr., mely vagy készpénzben beküldendő, vagy posta utánvétel útján megrendelendő.

Erdélyi képes nagyobb naptár I-ső ÉVFOLYAM.

A vásárok pontos jegyzékével ellátva. Ara 40 kr. o. ért.

Gazdasági zseb-naptár 1870-re.

Szerkeszté KODOLÁNYI ANTAL. Ara 1 frt 80 kr.

Friedrich Adolf Haage mag- és növénykereskedése

Erfurthban (Poroszország) 1870-re (48-ik év folyam) megjelenő új árjegyzékét levelezési lap általi kívánatra minden virágkedvelőknek bérmentve küldi meg.

54 3—3 Egy idegen urbölgy valamely tisztességes családnál élelmezéssel ellátott szállást keres. Bővebb értesítést vehetni e lap kiadó hivatalában.

(56) (3—4) A görgényi ev. ref. egyházmegye Magyaró egyház-községében folyó év június hó 26-án kezdve több napon tartandó, erdélyi helvét hittiek közz szent zsinatja tagjai számára asztalt adni vállalkozó vendéglősök ezennel felszólítatnak, hogy körülírt „Offert“jeiket febr. 28-ig zsinat rendező bizottmányi elnök mlgs. Gyárfás Domokos urhoz küldjék bé Sz.-Kereszturra.

A bizottmányi elnökkel személyesen találkozni ohajtók találkozhatnak február 28-kán kizárólag Sz.-Kereszturton.

A feltételek előre megtekinthetők alólrítál Disznajon és a bizottmányi elnökél Sz.-Kereszturton.

Kelt Disznajon, január 24-én. CSIKI KÁROLY, bizottmányi jegyző.

(2) (6—8) Jóság haszonbér. Sövényfalván, Küküllőmegyében egy falusi jóság mely áll: 98 hold 150 öi szántóföldből, 42 hold 1459 öi kaszálóból, 3 hold 653 öi szőlőből, 34 hold 957 öi erdőből, 750 öi legelőből és 4 hold 776 öi terméketlen helyből, összesen: 183 hold 1045 öi külsőből, az udvarházzal és minden gazdasági kellekkel együtt több évre haszonbérbe adandó. A feltételek iránt értekezhetni Sövényfalván, tulajdonos Fricsi Fekete Lajos-nál.

(5) (3—6) Párizsi folyékony fehér-ENYV. mely kitűnő eredménnyel használható porcellán-, üveg-, márvány-, fa- és lemezpapír ragasztásra. Bizományi raktár Folly és Hutflesznél Kolozsvártt. Egy kis füvegese ára 24 kr. o. é. Egy nagy „ „ 45 kr. o. é.

(18) (5—5) Jóság haszonbér. Gyergyó Tekerőpatakon, egy falusi birtok, mely áll: 73 hold 657 öi szántóföld, 112 hold 120 öi kaszáló és kertből, 8 hold 309 öi legelőből, 3 hold 1520 öi erdőből, összesen 197 hold 1006 öi külsőből, egy több lakrészekből álló gazdasági épületekkel együtt, több évekre haszonbérbe adandó. A feltételek iránt értekezhetni Gyergyó Szent Miklóson, ügyvéd Orel Máté urnál, vagy levél útján Züllich Istvánnál Kolozsvártt. Lakása bel-monostortuza 177 ik sz. háznál.